ГЛАСНИК
Косова и Метохије
НЕДЕЉНИ ПРЕГЛЕД НАЈВАЖНИЈИХ ВЕСТИ – МАНАСТИР ГРАЧАНИЦА
Излази са благословом Њ.П. Епископа Рашко-Призренског г. Артемија
МАНАСТИР ГРАЧАНИЦА
Година VII– Број 239 - 240
15-31. октобар 2007.
ISSN 1451– 1266

У овом броју

14.тачака за пре...	2
14 working points	2
Подела Косова-...	3
Србији се не сме ...	4
Вашингтон спре...	5
У Бечу без раз...	5
Харадинај крив за ..	6
Да ли ће ЕУ на ...	6
Тенкови КФОР-а	7
Отцепљење па ге.	7
Крваве руке-пре...	8
Независност на ...	9
Русија одбацила ...	9
Вашингтонски...	10
Бечки упитник	10
Блеф или реална ...	12
Неефикасна и ску...	13
Много сиромашних	14
На Косову униш...	15
Србији прети та...	15
Норвешка подржа..	15
Наши најнесрећни	16
Псалм 23	16

Манастир Св. Ев. и Ап. Луке у Бошљану код Варварина

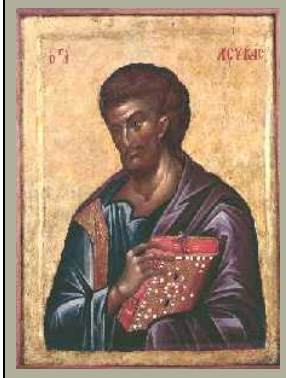

Хиландарска икона Св. Ап. и Ев. Луке

НА СТОЛУ ПРЕДЛОГ ПОСРЕДНИЧКЕ ТРОЈКЕ

У Бечу би данас требало да се одржи трећа рунда у новој фази преговора Београда и Приштине о будућем статусу Косова и Метохије којима посредује "тројка" Контакт групе. Као и на претходном сусрету, у Бриселу пре недељу дана, преговараче Београда требало би да предводи министарски "двојац" Слободан Самарџић, министар за КИМ, и Вук Јеремић, министар спољних послова, а приштинске преговараче председник и премијер Косова Фатмир Сејдиу и Агим Чеку. По свој прилици, осим познатих предлога Београда да се разговара о статусу Покрајине, и Приштине која тражи расправу о међудржавним односима и сарадњи Србије и Косова, на столу ће се наћи и папир посредничке тројке с предлогом о 14. заједничких тачака.

ди да посредничка тројка констатује да "нема повратка на период од пре 1999, односно да Београд неће владати Косовом, нити ће поново успостављати физичко-војно, или административно присуство у Покрајини". У предлогу "тројке" наводи се и да ће "Косово бити потпуно самостално у финансијском смислу и да ће моћи да, без мешања Београда, склапа аранжмане са међународним финансијским институцијама". Једна од тачака је и да ће "Београд и Приштина развијати 'посебне односе" и наставити, али одвојено, процесе евроатлантских интеграција". Према извештајима медија, у папиру 'тројке' "нема предлога за будући статус Косова, нити се, као могућа опција, помиње независност", али се наводи "већи број области у којима се очекује

Посредничка тројка - Боцан Храдченко, Ишингер и Визнер

Како је Данасу незванично речено, данашњим директним разговорима Београда и Приштине, који почињу око поднева, претходе одвојени припремни сусрети обе стране с члановима "тројке". Приштински тим је у суботу у Беч кренуо преко Париза, где се срео с Бернаром Кушнером, француским министром спољних послова, који је крајем прошле недеље примио и шефа српске дипломатије Јеремића, а за 4. новембар најавио сусрет и са београдским преговарачким тимом. Кушнер је током викенда најавио да ће с обе преговарачке стране у Паризу разговарати о "перспективама које ће понудити документ који ће бити предат 10. децембра генералном секретару УН Бан Ки Муну". Уочи данашњих бечких преговора Владимир Титов, заменик министра спољних послова Руске Федерације, јуче је, у оквиру своје балканске турнеје, разговарао са српским званичницима.

Током протеклог викенда више приштинских и београдских медија објавило је садржај документа посредничке тројке Контакт групе у којем се нуди 14 заједничких тачака за преговоре и који би "требало да послужи као основа за данашњи наставак разговора у Бечу". У извештајима се тврдалеко боља сарадња Београда и Приштине - енергетика, социјална заштита, заштита мањина и културног наслеђа, борба против организованог криминала, као и заједничко решавање проблема избеглих и несталих". Чланови "тројке" сматрају да би "добру сарадњу осигурала заједничка тела која би била формирана на предлог Београда и Приштине". Документ предвиђа и наставак међународне цивилне и војне мисије у Покрајини. Позивајући се неименоване изворе у ЕУ, приштински дневник на албанском језику Коха диторе пише да се "документ са 14 тачака не може интерпретирати као поновно отварање плана Мартија Ахтисарија, али да се може оценити као помоћ за решавање техничких питања које се помињу и Ахтисаријевом прелогу". У ЕУ кажу да је папир посредничке тројке "следећи корак" у преговарачком процесу, а не "база за будући статус Косова".

- Посредничка тројка покушава да и Београд и Приштину врати на тему. Реч је техничким питањима и стандардима, а мање о статусу, на чему инсистира Београд. Овај документ је резултат рада 'тројке' - то је оно што је она видела као заједничке тачке у досадашњим преговорима,

али и реаговање на најаве Београда да ће на КИМ организовати изборе за Србе с јасном поруком да неће администрацију Србије на КИМ - каже за Данас Душан Јањић, председник Форума за етничке односе".

На питање да ли је "тројка" именована да ради на решавању будућег статуса КИМ предлажући техничке теме изашла из мандата; Јањић одговара одречно. Он напомиње да је "основни мандат 'тројке' да покуша да дође до бољих идеја од оних које је Ахтисари предложио".

- Ово су разговори у оквиру техничких преговора и консултација у СБ шта да се одлучи по питању Ахтисаријевог плана. 'Тројка' није добила нови мандат, она има исти мандат какав је имао и Марти Ахтисари као посредник. Нов је само облик раз-говора. Ахтисари је давао преговарачима папир пре разговора и држао преговараче заједно. 'Тројка' даје папир после сусрета и обе преговарачке стране углавном држи одвојено по собама, осим кад износе предлоге када су заједно. Тај модел ће се највероватније применити и на завршној конференцији која би тре-бало да се одржи крајем новембра и почетком децембра - обја-шњава Јањић.

Током прошлог викенда Слободан Самарџић изјавио је да је статус КИМ једина тема разговора за српски преговарачки тим. Самарџић истиче да "српска делегација неће пристати на замену теме питања статуса неким другим питањима", као и да се "о односима Београда и Приштине може разговарати само у односима решеног статуса".

У гостовању на РТС он је објаснио да је "то општи документ са 14 тачака кој-и би требало да буде повод за даљи рад". - Ми ћемо у Бечу разго-варати о том документу, наша делегација се пот-пуно спремила да на ње-га да свој одговор - пору-чио је Самарџић.

У приштинском тиму који је консултације пред преговоре одржао уочи пута у Париз, тврде да нису званично добили документ посредничке тројке". Према речима Фатмира Сејдуиа, "Приштина није добила никакво писмо које спомињу медији и неће бити одступања од става да Косово мора бити независно". Сејдиу је најавио да ће представници Приштине данас у Бечу "наставити елаборацију у меморандума о добросуседским односима Косова са Србијом, као две суверене државе", али није искључио могу-ћност да "тројка" представи неке од својих закључака о досада-шњим преговорима.

Агим Чеку је пред полазак у Беч изјавио да "према његовим сазнањима 'тројка' покушава да изађе с неким заједничким тачкама како би припремила извештај, али то не значи поновно отварање Ахтисаријевог пакета". Поменувши једну од тачака документа у којој се каже да "Београд никада више неће владати Косовом", Чеку је објаснио да је "реч о питањима која се тичу периода после статуса, чији је циљ да се приближи сарадња две суседне земље, како би и независност и стабилност биле одрживе".

ДАНАС, 22,10.07. ***Јелена Тасић***

Четрнаест тачака за преговоре

Преговарачка „тројка" преиспитала је позиције две стране. Без икаквих предрасуда око позиција обе стране о статусу Косова састављени су следећи принципи који би могли да отворе пут ка решењу:

1. Београд и Приштина ће се фокусирати на развој специјалних међусобних односа који су засновани на њиховим историјским, културним и људским размерама.

2. Београд и Приштина ће убудуће проблеме решавати у мирољубивом маниру и неће се укључивати у акције или склоности које би се окарактерисале као претња другој страни.

3. Косово ће у потпуности бити укључено у регионалне структуре, посебно оне које се односе на економску сарадњу.

4. Неће бити повратка на стање пре 1999. године.

5. Београд неће владати Косовом.

6. Београд неће поново успоставити физичко присуство на Косову.

7. Београд и Приштина су опредељени да раде на прогресу који води придруживању и евентуалном чланству у Европској унији, као и прогресивном укључивању у евроатлантске структуре.

8. Приштина ће применити широке мере како би побољшала положај косовских Срба и других неалбанских заједница, посебно кроз децентрализацију локалне власти, уставне гаранције и заштиту културног и религијског наслеђа.

9. Београд и Приштина ће сарађивати у областима које су од кључног значаја, укључујући:

14 working points

1. Belgrade and Pristina will focus on developing special relationships which will be based on their historical, cultural and human dimensions.

2. Belgrade and Pristina will in the future resolve problems in a peaceful manner and will not enter any actions or intentions which could be characterized as a threat to the other side.

3. Kosovo will be fully integrated into the regional structures, in particular those linked to economic cooperation.

4. There will be no return to the pre-1999 situation.

5. Belgrade will not rule over Kosovo.

6. Belgrade will not regain physical presence in Kosovo.

7. Belgrade and Pristina are determined to work on progress which will lead to the association and eventual membership in the European Union, as well as on progressive integration in the Euro-Atlantic structures.

8. Pristina will carry out wide measures aimed at improving the condition of the Kosovo Serbs and other non-Albanian communities, in particular through the decentralization of local government, constitutional guarantees and respect of cultural and religious heritage.

9. Belgrade and Pristina will cooperate in the fields of key importance, including:

а) судбину несталих особа и повратак расељених лица; б) заштиту мањина; ц) заштиту културног наслеђа; д) њихову европску перспективу и регионалну иницијативу; е) економска питања, укључујући фискалну политику и енергију, тржиште и хармонизацију са стандардима Европске уније и развој заједничких економских органа и развој стратегије у складу с регионалним економским иницијативама; ф) слободно кретање људи, добара, капитала и услуга; г) сектор банкарства; х) инфраструктура, транспорт и комуникације; и) заштита животне средине; ј) јавно здравље и социјални напредак; к) борба против криминала посебно у областима тероризма, трговини оружјем, дрогом и људима, као и у области организованог криминала; л) сарадња између општина и управа једне и друге стране; м) образовање.

10. Београд и Приштина ће успоставити заједничка тела која ће осигурати сарадњу.

11. Београд се неће мешати у односе Приштине с међународним финансијским организацијама.

12. Приштина ће потпуно самостално управљати својим финансијама (порези, буџетски приходи итд.).

13. Процес стабилизације и придруживања Европској унији Косово ће наставити без икаквог ометање Београда.

14. Међународна заједница ће задржати цивилно и војно присуство на Косову и након што статус буде одређен.

a) The fate of the missing persons and the return of the displaced; b) protection of minorities; c) protection of cultural heritage; d) their European perspective and regional initiative; e) economic questions, including fiscal policy and energy, market and harmonization with the standards of the European Union, the development of common economic organs and the development of strategy in accordance with regional economic initiatives; f) freedom of movement of people, goods, capital and services; g) banking sector; h) infrastructure, transport and communications; i) protection of the environment; j) public health and social progress; k) fight against organized crime in particular in the fields of terrorism, arms, drugs and human trafficking, as well as in the fields of organized crime; l) cooperation between municipalities and authorities from the two sides; m) education.

10. Belgrade and Pristina will create common bodies which will assure cooperation.

11. Belgrade will not interfere in the relations of Pristina with international financial institutions.

12. Pristina will take care of its finances fully independently (taxes, budget revenues, etc).

13. Kosovo will continue the process of stabilization and association with the EU without any interference from Belgrade.

14. The international community will keep its civilian and military presence in Kosovo even after the status is determined.

ПОДЕЛА КОСОВА-ПУТ ДО КОМПРОМИСА

До 10. децембра 2007, до када је орочен рад међународне тројке за Косово, то јест за подношење њеног извештаја Контакт групи о резултатима преговора са Београдом и Приштином, остало је свега месец и по дана, а преговори су суштински на самом почетку. Намеће се, наиме, утисак да четворомесечни рок, који им је дат за посредничку и преговарачку мисију, првенствено има за циљ да се за то време, а после енергичног руског одбијања Ахтисаријевог плана у току консултација у Савету безбедности, дође до каквог-таквог компромиса између САД и Русије.

На другој страни, док теку преговори међународне тројке (САД, Русија, ЕУ), званичници САД грубо их игноришу тиме што су у више наврата јавно саопштили да ће, ако не дође до договора између Београда и Приштине, бити реактивиран Ахтисаријев план и да ће признати самопроглашену независност Косова.

У исто време, албанска страна, стриктно следећи фактички отворен позив САД да не пристане ни на какав споразум, свакодневно званично најављује једнострано проглашење независности Косова непосредно после 10. децембра и не жели да разговара о било каквом другачијем статусу. Уместо тога, „великодушно“ нуде споразум о добросуседским односима Косова и Србије као две независне државе. Уосталом, Косово и сада фактички има надгледану независност, коју албанска страна жели што пре да легализује.

Суочена са реалном ситуацијом, то јест са непомирљивошћу српског и албанског става, међународна тројка је ових дана Бе-ограду и Приштини понудила документ од 14 тачака, који би био основа за наставак преговора и понуда начелног оквира будућег решења за статус Косова. Међутим, већ и површан увид у овај документ, иако се у њему не помињу ни независност ни аутономија Косова, показује да се он суштински заснива на Ахтисаријевом плану, који је супротан Повељи ОУН и међународном праву, као и Резолуцији СБ 1244. О томе јасно говори прва тачка документа у којој се каже да ће се Београд и Приштина усмерити на „развој специјалних међусобних односа“. Затим, још изричитије, тачка пет, у којој се каже да „Београд неће владати Косовом“, и тачка шест да „Београд неће поново успоставити физичко присуство на Косову“. То у правном смислу значи да Србија не би имала никаквих државних надлежности на Косову, што искључује постојање било какве, не само њене суверености већ и високе, то јест „суштинске аутономије“ у оквиру Србије као целовите и суверене државе. Ако се овоме додају и тачке 11 и 13 о томе да се „Београд неће мешати у односе Приштине са међународним финансијским организацијама“ и да ће „процес стабилизације и придруживања Европској унији Косово наставити без икаквог ометања Београда“, карактер и сврха понуђеног документа постају још јаснији. Није, додуше, јасно како је руски представник пристао на овакав предлог документа.

Слободан Вучелић

Србија, наравно, не може пристати на кључне предлоге из понуђеног документа, с обзиром на своја уставна решења и важећу државну платформу, као и међународно право, изузев у мери у којој се она могу уклопити у понуђени концепт високе аутономије, уз очување основних елемената суверености Србије као државе.

Невоља је, међутим, у томе што је Србија већ понудила толико широку аутономију Косова под надзором међународне заједнице,

незабележену не само у пракси већ и у теорији, да су елементи њене државне суверености у тој концепцији само пука форма и привид. А пошто Приштина не пристаје ни на такав концепт, већ упорно инсистира на независности, ослањајући се на чврста обећања САД да ће до ње доћи, постоји реални ризик да Србија и остатак времена за преговоре потроши у доброј намери да постигне компромис, макар и на своју штету, који, вероватно, неће бити остварен. Српски државни врх је свестан да су врло мале шансе за повољно решење за Србију. Али, чини све да до њега дође, како због одбране принципа међународног права и Устава Србије тако и због унутрашњих политичких разлога и потреба везаних за изборе и за што безболније „полагање рачуна“ пред грађанима Србије.

У ситуацији када, после вероватно неуспелих преговора, запрети реална опасност од једностраног проглашења независности Косова, а затим његовог признања од стране САД и водећих западних држава, Србија би морала хитно, не чекајући 10 децембар, да понуди САД, ЕУ и Русији резервну варијанту решења. То је подела Косова. Ово решење, наравно, није добро, али је боље од губитка целог Косова, чак и од понуђене „суштинске аутономије“ за Косово, која га фактички чини независним од Србије. У тој варијанти, за остатак Косова, који не би припао Србији, требало би се, свакако, изборити за чврсте међународне гаранције заштите положаја, политичких и других права српске и других мањинских заједница и њихових припадника, посебно права на локалну самоуправу и ефикасну заштиту њихових културно-историјских споменика, пре свега, манастира и цркава. У том погледу би се добрим делом могла користити решења из Ахтисаријевог плана.

У сваком случају, Србији не одговара бесконачно преговарање без реалних изгледа на задовољавајући исход, јер оно јој узима огромно и драгоцено време и снагу за решавање низа горућих унутрашњих и међународних проблема. Истовремено, бива све јасније да је европски пут Србије суштински условљен, не само завршетком сарадње са Хашким трибуналом већ и њеним пристанком на решење косовског питања које велике силе сматрају целисходним.

Најзад, ако дође до једностраних признања самопроглашене независности Косова или до одлуке о његовом статусу мимо Савета безбедности, то ће у правном и политичком смислу бити крај ОУН, тачније чин њеног рушења, пре свега од стране три сталне чланице Савета безбедности: САД, Велике Британије и Француске. Тада ће једино право у међународним односима бити право јачега, то јест право силе, које су и до сада у више наврата, мимо Савета безбедности и насупрот Повељи ОУН, користиле управо САД и њихови блиски НАТО савезници.

Блиц, 26.10.07. *Слободан Вучелић*

СРБИЈИ СЕ НЕ СМЕ НАМЕТАТИ РЕШЕЊЕ

Ден Бартон

Било би потпуно погрешно да Сједињене Америчке Државе признају сепаратистичко проглашење независности Косова. Екстериторијални притисци и наметање решења са стране нису довели до повољних резултата у 99 одсто случајева, рекао је за „Политику” Ден Бартон, републикански конзервативни политичар који је у новембру 2006. изабран за конгресмена из Индијане дванаести пут. Копредседавајући српског кокуса у Представничком дому не слаже се са политиком Стејт департмента када је о Косову реч, мада каже да подржава политику председника Буша у готово свим другим питањима. Србији се решење не може наметати са било које стране, каже Бартон и додаје да је „врло забринут за стабилност целог региона”.

Подржавам српски став из више разлога: Косово је историјски интегрални део Србије. Знам да се на Косову пале српске светиње и протерују људи, да су им угрожена основна људска права. Не слажем се са ставом да се земље стварају само зато што на тој територији већина становништва то тако жели.

Како видите повољно решење и шта Вашингтон треба да учини како би помогао мирном исходу?

Све што ми можемо и треба да урадимо као влада и као конгрес јесте да натерамо да се стране састану и да преговарају. Косовски Албанци кажу да хоће независност и да неће пристати ни на шта друго. Али ако им свет и САД одлучно кажу да морају да изнађу обострано прихватљиво решење, они би били натерани на компромис са којим би и једна и друга страна могла да живи. Ја подржавам председника Буша у многим стварима, али мислим да око Косова америчка администрација прави велику грешку.

Да ли мислите да се нешто мења у Стејт департменту у вези са Косовом?

Мелиса Бин и ја смо у сталном контакту са Стејт департментом и наставићемо да им се обраћамо, да их информишемо и упозоримо на последице наметнутог решења. Покушавамо да их натерамо да схвате како стоје ствари. Да им докажемо да те ствари морају да се реше унутар Србије, тамо где је проблем, а не да се силом са стране намеће неки пут. Српска власт је прошла кроз много искушења од пада Милошевића и садашња влада заиста жели да се постигне и изгради стабилност и мир у региону. Ако би се Косову признала државност или независност, страхујем да би дошло до нових конфликта, а то данас никоме није потребно.

Не верујете да је Косово јединствен случај, као што тврди Стејт департмент, и да неће утицати на друга нерешена питања у свету?

По чему је то јединствен случај. Исти проблем имамо са Израелом и Палестином већ вековима. Ако их натерамо са стране на неодговарајуће решење – само бисмо повећало кризу. Знам да није једноставно, али једини начин да се осигура мир јесте да се приморају да заједнички дођу до неког споразума. Ако то не урадимо, ако се о ово правило огрешимо, могло би да се деси исто што се дешава на Блиском истоку, где су Хамас, Хезболах и Израел у перманентном ратном стању.

Шта би се десило у случају новог оружаног конфликта? Да ли би НАТО послао нове трупе на Косово?

Ја немам при себи кристалну куглу да кажем шта би се десило. Све што знам јесте то да Европи свакако не треба нови конфликт на Балкану, а мислим да тако нешто нико на свету не жели.

Значи не треба слати сигнале из Вашингтона да ће се после десетог децембра признати једнострано проглашена независност?

Надам се да се то неће десити.

З. Шуваковић,
Политика, 25.10.2007.

ВАШИНГТОН СПРЕМАН ДА СЕ РАЗМАТРАЈУ И „КРЕАТИВНА РЕШЕЊА”

Вашингтон, 19. октобра – Добили смо уверавања да ће САД дати подстицај, што последњих неколико недеља није био случај, косовским Албанцима да преговарају и сарађују с „тројком” (још ЕУ и Русија) у правцу проналажења компромисног решења за Космет, прихватљивог и Београду и Приштини. То је потпредседник Владе Србије Божидар Ђелић рекао за наш лист, после данашњег једночасовног састанка, овде, с помоћником америчког државног секретара Данијелом Фридом.

Разговори су били „веома отворени” и углавном посвећени

Потпредседник Владе Божидар Ђелић

косметском питању, мада је било речи и о односима између две земље. Позитивна страна данашње дискусије, како је оценио Ђелић, било је то што се у потпуности усмерила ка идејама око могућног обострано прихватљивог, компромисног решења. Наравно, додао је, и даље постоји ризик да Вашингтон призна једнострано проглашену независност Косова, али данашњи састанак је био посвећен „настојању Србије да избегне тај негативни сценарио”, који Фрид није поменуо овом приликом.

На америчкој страни, наставио је, постоји отвореност да се разматрају и „креативна решења”, како их је назвао Фрид – предочио је Ђелић. На питање – да ли је било прецизирано каква би била та „креативна решења”, потпредседник владе је задржао дипломатску дискрецију, одговоривши: „О томе се разговара”.

За „Политику” је Ђелић још рекао да је саговорник апеловао да „Србија буде реалистична”, а да је он од домаћина затражио да „САД подрже преговоре и оне демократске снаге у Србији које желе да се за Космет пронађе компромисно решење које неће нарушити територијални интегритет Србије а које ће истовремено обезбедити стабилност региона”.

Фрид је такође казао да Вашингтон од обеју страна очекује да се „уздрже од примене силе и да се ни на који начин не дестабилизује ситуација на Косову и у региону. Ђелић је изнео детаље српских предлога и предочио „велику дозу флексибилности Бео-града, све док се не доводи у питање територијални интегритет наше земље”. „Рекао бих да нас очекују изузетно тешки дани и недеље” – изјавио је потпредседник владе. Уз напомену – да „смо у директном разговору имали могућност да дођемо до праве дискусије”.

М. П. , Политика, 20.10.2007.

У БЕЧУ БЕЗ РАЗГОВОРА О СТАТУСУ КОСОВА

Трећа рунда директних преговора Београда и Приштине уз посредовање међународне преговарачке „тројке” Контакт групе, коју чине представници ЕУ, САД и Русије Волфганг Ишингер, Френк Визнер и Александар Боцан-Харченко, биће одржани данас у згради Министарства иностраних послова у Бечу. Предвиђено је да на састанак с „тројком”, око 9,30 часова, најпре оде делегација косовских Албанаца, а сат касније ће консултације имати и делегација Београда. Према извештајима агенција, директни разговори преговарачких тимова Београда и Приштине требало би да почну око 12 часова, а делегације ће имати прилику да наставе представљање предлога за будући статус Косова, али и да расправљају о документу у 14 тачака међународне посредничке „тројке” који је српском преговарачком тиму уручен 14. октобра у Бриселу, на крају претходне рунде преговора.

Српску делегацију предводиће министар спољних послова Вук Јеремић и министар за Косово и Метохију Слободан Самарџић, а планирано је да преговори у Бечу трају до 17 часова.

У документу „тројке” не налази се предлог за будући статус Косова, нити се као могућа опција предлаже независност, уз помињање немогућности „враћања на стање од пре 1999. године”.

Како је Вук Јеремић изјавио за агенцију Фонет, разговори у Бечу представљају наставак бриселске рунде, а српски преговарачи наставиће да образлажу предлог Београда о суштинској аутономији.

– Улазимо све дубље и дубље у суштину нашег плана и бићемо спремни да одговарамо на питања косовских Албанаца. Очекујемо да ће рунда трајати цео дан. Разговарамо све дуже, све супстанцијалније – рекао је Јеремић. Он је оценио да ће „бечка рунда преговора бити још један корак који ће нас одвести ближе компромисном решењу за будући статус Косова и Метохије”.

Како преносе приштински медији, заменик генералног секретара Уједињених нација за мировне операције Едмонд Мулет изјавио је у Приштини, после разговора са чланом преговарачког тима косовских Албанаца Ветоном Суроијем, да се УН „надају да ће до решења за статус Косова и Метохије доћи преговорима и консензусом са Србима и међународном заједницом”. Сурои је после састанка изјавио да се процес дефинисања статуса Косова и Метохије мора убрзати и да ће Приштина наставити конструктивну сарадњу са „тројком” Контакт групе.

– Наставићемо да учествујемо у преговорима, али у исто време морамо припремити Косово да функционише као држава – изјавио је Сурои после овог састанка.

Пред данашњу рунду преговора, преговарачки тим Приштине јуче се у Паризу састао с министром иностраних послова Француске Бернаром Кушнером. Како преноси агенција Танјуг, Сејдиу је изјавио да приштински тим није добио никакав „радни папир” о коме би данас требало да се разговара у Бечу.

– Све што се буде поклапало са интересом осамостаљења Косова и његовог функционисања као државе, сигурно да ће бити прихваћено као предмет дебате – рекао је Сејдиу. Он је такође изјавио да ће приштинска делегација наставити да представља меморандум о добросуседским односима са Србијом, који се односи на две суверене државе, пренео је „Радио Слободна Европа” из Прага. Привремени покрајински премијер Агим Чеку јуче је новинарима изјавио да „преговарачки тим Косова иде на састанак у Беч са ранијим ставовима и да неће расправљати о независности Косова”.

М. Албуновић

Политика, 22.10.07.

ХАРАДИНАЈ КРИВ ЗА ЗЛОЧИНЕ

Праг – Главна тужитељка Хашког трибунала Карла дел Понте изјавила је како „нема сумње" да је некадашњи привремени премијер Косова и Метохије Рамуш Харадинај крив за ратне злочине. „Имам доказе који то потврђују. Губим сведоке на свим странама у случају који се води против Харадинаја. Њима се упућују озбиљне претње, и у овом смислу Албанци су гори од Срба", навела је главна тужитељка Трибунала у интервјуу немачком недељнику „Шпигл", који преноси јуче амерички Радио Слободна Европа из Прага.

Према Ројтерсу, Харадинај се тренутно налази на привременој слободи на Космету, где учествује у кампањи за опште изборе у покрајини наредног месеца, а Дел Понтеова је закључила да је то „апсолутно чини бесном".

Танјуг, 22.10.2007.

ДА ЛИ ЋЕ ЕУ НА КОСОВО УЋИ НА МАЛА ВРАТА

САД и Велика Британија заговорници су да се заобиђе СБ УН и да генерални секретар Бан Ки Мун „специјалном изјавом" дозволи да се мисија ЕУ придружи мисији УН Уочи бечке рунде директних преговора између Београда и Приштине овог понедељка, најновији број британског „Економиста" тврди да „Независност још није готова ствар". Уколико косовски Албанци после 10. децембра прогласе независност, вели овај утицајни часопис, то им неће ништа вредети уколико ту независност не признају

Седиште УНММИК-а у Приштини

многе државе, пре свега чланице Европске уније. Лист процењује да су мале шансе да се тако нешто брзо деси и додаје да косовски Албанци страхују да ће Србија још годинама имати суверенитет над Косовом, чак и у случају да Европска унија преузме

Четрнаест бечких тачака

Приштинска штампа пише јуче да, упркос томе што су Београд и Приштина у досадашњем току преговора одбили узајамне предлоге, посредничка „тројка" Контакт групе установила је да постоји 14 тачака о којима би могао да буде постигнут договор или бар да се о њима подробније расправља. Приштински „Зери" пише да је „тројка" обавестила Београд и Приштину да свака од страна може у било које време да контактира међународне посреднике, уколико жели разја-шњење тог документа са 14 тачака.

На питање новинара да ли је косовска страна добила предлог са 14 тачака према коме „Косово у наредне три године треба да остане у уској вези са Србијом", портпарол тима Скендер Хисени је рекао да Екипи јединства (како је званичан назив приштинског преговарачког тима) „нису представљена питања о којима ви говорите".

Он је рекао да је могуће да ће посредничка „тројка" пред обе делегације изнети, како је рекао, неки свој предлог, али да су оно о чему пишу јучерашњи приштински медији, „само спекулације".

прерогативе УН мисије у покрајини.

А управо је то оно што у овом моменту задаје главобољу заговорницима независности: како увести мисију ЕУ на Косово (предвиђену Ахтисаријевим планом) мимо Савета безбедности УН. САД и Велика Британија интензивно трагају за моделом решавања овог питања. Њихова је идеја да би као правна основа за долазак ЕУ на Косово могла послужити „специјална изјава" генералног секретара Бан Ки Муна. Он би, како је недавно писао Ројтерс, позвао ЕУ да се „придружи" мисији УН.

О доласку мисије ЕУ на Косово постоје опречна мишљења и међу Србима на Косову. Лидер Српске листе за Космет Оливер Ивановић сматра да би, после колапса Унмика (под претпоставком да Албанци једнострано прогласе независност), мисија ЕУ била „једина институција која би могла да заштити Србе на Косову". С друге стране, државни секретар за Косово и Метохију Душан Пророковић тврди да будућа мисија ЕУ није гарант безбедности у покрајини. „Какав нам је гарант да ће будућа мисија ЕУ бити оперативнија, функционалнија и боља када ће бити седам или осам пута мања од мисије Унмика, када ће имати много мање људи који ће бити запослени, и много мање интеренција", каже Пророковић. На недавном округлом столу посвећеном Косову, Пророковић је на хипотетичко питање зашто одбити четири милијарде евра које ће мисија уложити на Косово, одговорио контрапитањем: „А шта ако нам Руси понуде пет милијарди евра?".

Опет, британски „Економист" у чланку под насловом „Руска опција", пише како многи Срби сањају о Русији као алтернативи ЕУ и цитира Марка Јакшића, члана преговарачког тима и вођу Срба у северном Косову, који каже да уколико САД и многе државе ЕУ признају једнострано проглашење независности Косова, он оче-кује да ће „Србија понудити Русима војне базе у Србији, а посебно на граници са Косовом" и да би у том случају Србија требало да напусти пут придруживања ЕУ. „Такве изјаве изазивају језу дуж кичме западњака", пише „Економист" и додаје: „Ако Србија одустане од придруживања ЕУ, не само да ће се вратити у изола-цију из деведесетих година него ће и цео регион повући са собом". Процењујући колико је озбиљан ризик таквог потеза, лист подсећа да се Коштуничина партија удружила са Путиновом „Јединственом Русијом", као и на премијерове изјаве да могућа независност Косова није ништа друго до стварање НАТО-државе. Осим тога, лист указује на све интензивнију српско-руску сарадњу у приватизацији предузећа (ЈАТ, Београдски аеродром, експло-атација рудника Бор, НИС).

Политика, 20.10.07, Б. Митриновић

ТЕНКОВИ КФОР-а У ДВОРИШУ ЈОВАНОВИЋА

Косовска Митровица – Припадници Кфора, потпомогнути Косовском полицијском службом, ухапсили су у суботу, један сат иза поноћи, Небојшу Јовановић (63), из села Бресје, у општини Косово Поље, који се због претрпљеног страха и шока налази у болници у Лапљем Селу, под присмотром безбедносних снага.

Акција претреса три породичне куће Јовановића у овом селу, које је оличење останка и опстанка Срба, не само на централном Косову, већ и у целој покрајини, започела је у петак у потрази „за илегалним оружјем", а трајала је, по речима Александра Јовановића, брата ухапшеног Небојше, скоро 12 сати.

– Око двадесетак тенкова упало је у наше породично двориште, у којем су три куће нас Јовановића. Нисмо знали зашто су дошли, нити шта траже. Никакво обавештење пре тога нисмо добили, а цела акција је личила на криминалистичке филмове, јер током дана Кфору је стизало појачање, а чак су дошли и с псима трагачима – каже за наш лист видно потресен Александар Јовановић и наглашава да су његова мајка и сестра, с којима Небојша живи у одвојеној кући, због претрпљеног шока одмах пребачене у болницу.

Александар Јовановић прича да су с првим мраком војници Кфора инсталирали агрегат и поставили рефлектор, па је све изгледало страшно и језиво, а за све време преплашени Јовановићи нису смели ником од представника Кфора да се обрате, нити да питају зашто су ту.

– Не знам зашто су долазили и не знам да ли су ишта нашли – каже Александар и наглашава да такве сцене не би пожелео ни најгорем непријатељу.

Александар такође каже да је и он болестан и да се вратио с лечења, а да и поред свих непријатности које су Срби доживели у Бресју и Косову Пољу, посебно 17. марта 2004. године, када је 19 српских кућа запаљено, ипак је могло да се живи са Албанцима, али после прекључерашњег „криминалног упада снага које би требало да штите Србе, живот у Бресју и на Космету постаје немогућ".

Иначе, породица Јовановић, која је староседелац у овом селу, важи за једну од имућнијих породица, а по речима Петра Савића, координатора Општине Косово Поље, нико из ове фамилије није продао ни педаљ земље која се налази уз сами магистрални пут Приштина – Пећ. Савић каже да је вероватно ово и један од притисака како би се Јовановићи иселили и продали имања која иначе купују Албанци за баснословни новац.

У селу Бресју од 1999. године, када се иселило око стотинак породица живи око 500 Срба који после оваквог догађаја, како наводи координатор за Косово Поље, сигурно ће размишљати о одласку, као што су то и својевремено планирали 1999. после 17. марта, али и када су још осамдесетих година прошлог века и с почетка деведесетих били константна мета албанских екстремиста.

Најновији догађај оштро осуђује и добар познавалац косметских прилика Микан Велиновић, лидер Српског ослободилачког антитерористичког покрета, који истиче да „ради преусмеравања пуне истине Кфор претреса недужан српски народ и није случајно што тенковима упада у српска имања".

-Много тога на Космету се ради у циљу дезинформисања светске јавности а ради очувања кредибилитета привремених косметских институција и прикривања очигледне немоћи међународних снага. Кфор би требало да брани Србе али и да хапси терористе из редова АНА који, претећи, најављују напад не само на северни део Косова, како би одвукли пажњу Кфора у супротном правцу, а напали прво незаштићени српски народ јужно од Ибра – каже за „Политику" Микан Велиновић, наглашавајући да последње информације говоре о убацивању оружја и муниције, преко Качаника, што ће Албанцима послужити да нападну недужан и немоћан српски народ. Овај познавалац косметских прилика наглашава да очекује да снаге Кфора „пресрећу терористичке групе које звецкају оружјем, а не да блокирају српска села и тиме стварају слику како су Срби узрок дестабилизације региона.

Политика, 21.10.07, Б. Радомировић

Коштуница: Не може се заобићи СБ УН

Србија је већ одлучно одбацила сваку могућност да се питање будућег уређења Косова и Метохије измести из СБ УН и пренесе на неку међународну конференцију, речено је јуче Бети у кабинету председника владе Војислава Коштунице.

Видели смо да је Ахтисаријев план пропао у СБ УН и свака иницијатива САД и НАТО да се заобилазећи УН овај план усвоји на некој међународној конференцији унапред је осуђена на пропаст, навели су у кабинету Коштунице.

Исти извор је навео да Србија неће дозволити да дође до заобилажења СБ и сви разговори о будућем уређењу Косова и Метохије „водиће се на основу Резолуције 1244 као што и све одлуке морају бити донете у СБ УН".

САД и Француска сматрају да би у склопу решавања статуса Косова требало имати у виду као могућност и неку врсту међународног скупа о Косову, с тим што Вашингтон мисли да учесници такве конференције не би требало да имају право вета, пренели су данас Бети поуздани дипломатски извори у Бриселу.

Ти извори су рекли да је замисао о међународној конференцији о Косову изнела америчка амбасадорка у НАТО-у ВикторијаНоланд на састанку Савета НАТО–Русија и „тројке" Контакт групе, у понедељак у Бриселу.

ОТЦЕПЉЕЊЕ, ПА ГЕНОЦИД

БЕОГРАД - „Једнострано проглашење независности Космета изазвало би сличну реакцију Срба на северу Покрајине, чиме би се де факто добила подела Косова, а све то би изазвало и егзодус Срба", указао је на могућ сценарио Оливер Ивановић, лидер Срп-ске листе за Косово и Метохију. Подсетимо, Ивановић је у неда-вном разговору за Глас истакао како је овакав потез косметских Срба северно од Ибра веома реалан. То ће се догодити, страхује Ивановић, јер „постоји критична маса међу људима који сматрају да би северни део са већинским српским живљем требало одвојити од Косова".

- Такав потез био би рефлексна реакција на признање независности Космета. Људи из северног дела Покрајине ће тражити да се заштите у политичком и правном смислу. То ће бити јако опасно - казао нам је Ивановић.

Бојазан да ће такав сценарио произвести тензије и притиске на српски живаљ у централном Космету, деле и стручњаци за безбедност, који су становишта да ће такав потез нужно изазвати вели-ки прогон Срба јужно од Ибра, насиље и етничко чишћење. Др Радослав Гаћиновић, стручњак за националну безбедност, мишљења је да су Срби на Космету изложени највишем нивоу насиља. - Наши људи на Космету се још држе, али ако дође до тог нелегитимног поступка да се српска територија отме, ти људи ће бити натерани да напусте Покрајину. Терористичка организација АНА, у чијем саставу је и ОВК, настојаће насилно да протера Србе са севера, што ће произвести етничко чишћење са елементима геноцида - рекао је за Глас др Гаћиновић. Говорећи о отцепљењу северног Космета са већинским српским живљем, он је додао да би једино праведно решење за косметски проблем била подела на два ентитета, уважавајући етничку структуру из 1999. године, пре бомбардовања.

Професор Милан Мијаковски, начелник Катедре за безбедност на Војној академији отцепљење северног Космета у случају једностране независности оцењује као потпуно реалан и легитиман потез српског живља.

- Потпуно је реална опција да се то догоди. Уколико дође до незаконитог проглашења независности, та одлука ће повући и одлуку Срба, не само са севера Покрајине, већ и у свим српским енклавама, што би било легитимно право српског становништва - казао нам је Мијаковски. Објашњавајући какве би биле последицетаквог потеза, наш саговорник је казао да би Кфор и Унмик најпре морали →

(наставак са претходне стране)

да суспендују одлуку о независности, а ако то не би урадили, онда би морали да, како нам је рекао, обуздају АНА или да српска војска и полиција интервенишу, што би, у складу са Резолуцијом 1244, било потпуно легитимно.

С друге стране, председница ИО Српског националног већа Рада Трајковић убеђена је да до отцепљења северног Космета неће доћи.

- Мислим да Срби не би спровели никакву реакцију без договора са Београдом. Срби неће прихватити да буду део албанских институција и природно ће доћи до институционалног везивања косметских Срба са Београдом. То не значи да ће доћи до отцепљења. Албанцима би та подела потпуно одговарала, а онда би протерали Србе јужно од Ибра. У сваком случају, дошло би до дестабилизације - рекла нам је Трајковићева. Она је истакла да су Срби са Космета потпуно окренути Београду, те да неће направити реакцију која би била против одлука српских власти.

- Наши људи у покрајини немају потенцијал да направе такав политички корак, а нарочито неће желети да се одвоје од Срба јужно од Ибра - нагласила је Трајковићева.

Драган Шормаз из ДСС-а категорички одбија било какву могућност да Космет добије независност.

- То је потпуно нереално. А од чега би требало да се Срби отцепе, од своје територије? То се неће догодити, зато што Косово никада неће бити независна држава - уверен је Шормаз.

Глас јавности, 21. 10.07.

КРВАВЕ РУКЕ - ПРЕПОРУКА ЗА ГЛАСАЧЕ

Један број Албанаца које Срби оптужују да су им руке крваве на предстојећим локалним изборима на Космету, појавиће се уз благослов међународне заједнице на изборним листама. Хашим Тачи, лидер Демократске партије Косова, на списак својих кандидата за градоначелнике поставио је Фатмира Љимаја за Приштину и Рустема Мустафу, команданта Ремија за Подујево.

Фатмир Љимај

Љимај је у време рата био познат под називом Челику. Био је командант оперативне зоне ОВК Лапушник, а његово суђење у Хашком трибуналу завршило се ослобађајућом пресудом. Тачијеви су Љимаја, две недеље пре изрицања ослобађајуће правоснажне пресуде, ставили на листу кандидата.

Други кандидат, Рустем Мустафа, био је тврдолинијаш који се противио чак и намонтираним преговорима у Рамбујеу и заговарао „рат до последње капи крви". Он је својевремено ишао толико далеко да је претио Тачију да ће лично бацити бомбу на његов авион ако у Рамбујеу потпише нешто што не треба. На своју руку је организовао серију терористичких напада по кафићима како би осујетио Рамбује. Ремијев заменик, Кадри Кастрати, био је официр хрватске војске и, према писању Вечерњег листа, био припадник „Ванги" које су „чистиле" далматинску обалу од Задра до Дубровника. Сада је Реми други потпредседник у Тачијевој партији, после Фатмира Љимаја. На том месту се налази од априла 2006. год. После њега се у хијерархији ДПК налази и бивши премијер Бајрам Реџепи, који „нуди" замену територије - српски север Косова за српски југ Србије.

ХИПЕРАКТИВНИ ТОМ ГАШИ

Хиперактивни адвокат Том Гаши је бранио и Харадина Баљаја (овога пута неуспешно) пред у Хашким судом. Баљај је оптужен заједно са Љимајем. Тренутно заступа породице двојице демонстраната покрета Самоопредељење настрадалих током антиунмиковских протеста у Приштини. Гаши је, такође, заступао и случај косовског бизнисмена пореклом из Македоније Ремзија Хоџе, „несталог" у Тирани октобра 1995. године, пошто су га киднаповали људи који су се представили као припадници службе безбедности.

ГЛАСОВИ СПАСАВАЈУ ОД ЗАТВОРА

Међународна управа се према шиптарским кандидатима понаша крајње прагматично. Ако добију довољан број гласова и прођу на изборима, онда их не дирају јер су довољно уцењени. Ако не прођу, онда могу и да им суде. Ово је показао и случај недавног хапшења Малъзума Битићија, који је 2004. био 83. на листи кандидата Либералне партије Косова под вођством Ђерђа Дедаја, на којима није прошао.

ВОДИЧ ЗА КРЕАТОРЕ ПОЛИТИКЕ

Клоновијецка-Миларт је учествовала и у писању књиге „Водич за креаторе политике и њене практиканте - борба против озбиљних кривичних дела у постконфликтним друштвима" коју је издао Амерички институт за мир Данијела Сервера. То је својеврсни уџбеник за скандалозне поступке америчких окупационих власти у Ираку и диљем света. Предговор делу је написао бивши гувернер босанско-херцеговачког НАТО протектората либерално - демократски лорд Педи Ешдаун.

Мустафа је ухапшен 11. августа 2002. године, за време мандата шефа Унмика Михаела Штајнера и само пар месеци после стварања косовске владе на првим „изборима" од бомбардовања. Окружни суд у Приштини, коме је председавао британски судија Тимоти Клејсон га је 16. јула 2003. године осудио на 17 година затвора. Реми је осуђен за наручивање убиства петоро Албанаца, неспречавање илегалних притвора у „затворском центру" Лапаштица и малтретирање и некажњавање својих војника. Занимљиво је да Мустафа није осуђен за организовање прогона Албанаца током бомбардовања, што је увелико било документовано у западној штампи.

Врховни суд Косова је Рустема Мустафу ослободио 22. јула 2005. године, а пуштен је само дан после објављивања пресуде, заједно са још три члана „Лапске групе" - Назифом Мехметијем, Љатифом Гашијем и Наимом Кадријуом.

Исте године је Удружење судија Косова почело да у своје редове прима и међународне судије, уз асистенцију Америчке адвокатске коморе и њеног програма за Правну иницијативу у Централног Европи и Евроазији, друштво правника које свесрдно „помаже" рад специјалног суда у Београду.

Тадашња председавајућа „међународног" Врховног суда Косова, Клоновијецка-Миларт је од случаја Рустема Мустафе аванзовала у својој међународној служби. Она сада суди у специјалном одељењу суда у Камбоџи, основаном јуна 2003. год. приближно када и „наш„ специјални суд. Ову Полъакињу са богатим искуством из постдејтонског правосуђа у БиХ медији хвале да је први међународни судија који је стигао на Косово. Она се у Камбоџи налази од марта прошле године. За време службе на Косову, била је и у косовском Медијском борду за жалбе, телу које својевремено није дозволило звечанској Телевизији Мост да има гледаност на српском језику на целој територији Косова. Међународна мрежа за промоцију владавине закона на свом сајту ову судију представља и као припадницу Кфора из Аустрије!

Д. Јовић, Глас Јавности, 20.10.07.

Независност на лизинг

БЕОГРАД - Група српских лобиста из Вашингтона одлучила је, да после дугог разматрања, изнесе своју иницијативу за решење статуса Космета, којим би та територија практично била „издата на лизинг“. Предлог је прослеђен свим надлежним институцијама у земљи, као и кабинетима председника и премијера Србије, наводи наш саговорник из главног града САД, који је замолио да му се не објављује име. У најкраћем, према овом предлогу, Београд би на одређени период одобрио, како се наводи, „Косоварима“, социјалну , политичку и економску независност на принципу коришћења територије која је у оквиру суверене Србије. За ову „услугу“, Шиптари би Београду плаћали одређену годишњу надокнаду у периоду који буде договорен, с могућношћу да се о статусу поново преговара након истека договореног рока. Што је најважније у овој причи, на границама Космета била би распоређена наша војска.

Циљ нам је био да испунимо оно што заправо Америка тражи од нас, а то је да Србија коначно преузме иницијативу и изађе са својим предлогом, који би био сасвим прихватљив и који би могао да буде узет у озбиљно разматрање. На тај начин, Шиптари би били доведени пред свршен чин, а Београд би коначно изгубио „ореол“ неког ко је без икакве идеје и који стално кочи преговарачки процес. Да појасним, уколико би овај план био прихваћен од државе Србије, гарантујем да би га Вашингтон подржао, јер имамо такве информације, а Шиптари једноставно не би могли да га одбију, они би заправо и добили оно што су тражили - а то је независност. Не заборавите кључни детаљ који се често занемарује - они никад досада нису помињали државу, већ упорно говоре о независности, истиче наш саговорник.

У овом предлогу још се наводи и да би се Шиптари обавезали да неће формирати своје војне јединице, као и да преузму законску одговорност у заштити Срба и омогућавању повратка избеглих.

Српска страна не би се, уз чврсте гаранције међународне заједнице, мешала или утицала на унутрашњу политику Косова, као и на формирање независног система на тој територији.

СИ-ЕН-ЕН БИ ОВЕКОВЕЧИО ИСТОРИЈСКИ СПОРАЗУМ

У једној од тачака предлога, наводи се и да би Београд, уколико би прихватио ову иницијативу, одмах требало да затражи организацију састанка на највишем међународном нивоу, где би споразум био потписан и на којем би се размотрила сва питања примене и остварења овог плана. Тај догађај покривао би Си-ен-ен, светска ТВ мрежа, као и сви остали најважнији светски медији. ***Милан Мијаиловић, Глас јавности, 21.10.07***.

РУСИЈА ОДБАЦИЛА ТРГОВИНУ КОСОВОМ

Москва је одбацила предлог Вашингтона да се постављање елемената америчког противракетног штита одложи у замену за руски глас за независност Косова и Метохије у Савету безбедности УН, испоставило се после јучерашњег састанка Савета Русија–НАТО у холандском граду Нордвејку. „Предлози САД су неприхватљиви и не задовољавају Русију”, изјавио је руски министар одбране Анатолиј Сердјуков после тог сусрета, додавши, „скоро све што нам је предложено не задовољава нас, ми се држимо наше позиције, иако изгледа да су Американци почели боље да разумевају нашу забринутост”. Он је, како преноси Танјуг, истовремено изразио наду да ће бити постигнут напредак у дијалогу са САД о америчким плановима за размештање „ракетног штита” у Европи. Вашингтон планира да у Пољској постави базу са десет ракета пресретача, а у Чешкој радарску станицу, како би се – званично – заштитио од могућег напада из Ирана или неке друге непријатељске земље. Русија не верује у ово образложење и запретила је да ће се, ако штит буде постављен, повући из Споразума о конвенционалним снагама у Европи, а уз то наглашава да Сједињене Државе ризикују да својим понашањем подстакну нову трку у наоружавању.

На јунском самиту Групе-8 руски председник Владимир Путин понудио је свом америчком колеги Џорџу Бушу сарадњу у заштити од ракетних претњи и рекао да би Москва била заинтересована да заједно с Американцима користи радар у Габали у Азербејџану, „идеалан” за рано откривање претњи на Блиском истоку. Русији закуп те радарске станице истиче 2011. године, али се испоставило да америчка страна није заинтересована за овакву поделу посла.

Како би покушали да пронађу решење, министри спољних послова и одбране Русије и САД састали су се 12. октобра у

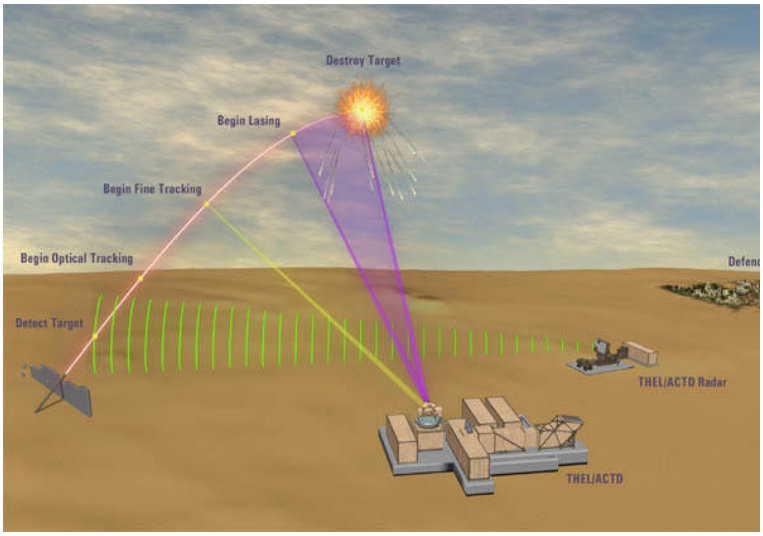

Антиракетни систем

Москви, када је саопштено да су незванично изнети предлози Вашингтона који треба да „ублаже забринутост” Русије, али се конкретно не зна шта је садржала понуда, коју Москва очекује званично и у писаној форми. Амерички медији наводе да је једна од понуђених могућности било и одлагање постављања штита – планирано за 2013. годину – у замену за помоћ Русије независности Косова и Метохије. Одлагање је пре два дана први пут јавно поменуо и амерички секретар за одбрану Роберт Гејтс, а јучерашњом изјавом Сердјукова овај сценарио је, по свему судећи, пао у воду.

Следећи састанак у формату „два плус два” биће одржан за око пола године у САД, а до тада ће експерти наставити интензивно да раде, рекао је руски министар одбране.

Сердјуков је јуче навео да су остале разлике и када је реч о Споразуму о конвенционалном наоружању у Европи, на који је Русија ставила мораторијум док не почну да га поштују и земље НАТО-а и не ратификују његову адаптирану верзију из Истанбула.

Русија би у децембру могла да потпуно иступи из тог споразума, а, према речима руског министра, та најава „треба да стимулише земље НАТО-а да што пре донесу одлуку”.

Сердјуков је рекао да се немачки министар одбране заложио за што брже потписивање и ратификацију адаптираног споразума и да се на тај начин испуни главни услов руске стране.

Споразумом који су НАТО и Варшавски пакт потписали 1990. успостављен је баланс снага између та два супротстављена блока, а земље НАТО-а нису ратификовале адаптирани споразум из 1999, условљавајући ратификацију тзв. истанбулским договорима, који подразумевају, између осталог, повлачење руских база из Грузије и заосталог совјетског оружја из Придњестровља.

В. Р. Политика, 26.10.07.

ВАШИНГТОНСКИ ПАКЕТ

Вашингтон, 25. октобра – Америчко-руски односи доспели су, бар према овдашњим верзијама, у фазу „упакивања". Растући изазови у односима двеју сила, као и њиховог заједничког наступа тако где им се интереси слажу, практично се увезују у – „пакете".

Вашингтонски план за постављање ракетног штита у централној Европи најновији је повод за регистровања садржаја таквих „пакета". Управо је „Њујорк тајмс" обелоданио да су приликом недавне посете Москви шефови дипломатије и одбране САД Кондолиза Рајс и Роберт Гејтс домаћинима изнели низ предлога, где су се, уз поменути штит, нашли и „будући статус Косова и упозорење Русије да ће се повући из Споразума о конвенционалним снагама у Европи", а други хроничари слуте да је са свим тим био повезан и „ирански нуклеарни програм".

У таквом склопу, приметно је да вашингтонски званичници сада помињу потребу за „креативним идејама". Оне се јавно не прецизирају, али је „Интернешенел хералд трибјун" прошле недеље цитирао изјаву једног од овдашњих функционера да процес о Косову „није укочен". „Надамо се да ће Русија такође схватити да можемо да заједно радимо на решењу за Косово које ће допринети миру у Европи", напоменула је Рајсова ове седмице отварајући скуп о дометима попуштања затегнутости између Вашингтона и Москве у хладном рату. То „такође" је, чини се, било повезано с пољима постојеће сарадње у борби против тероризма, спречавања ширења оружја за масовно уништавање…

У хладном рату су САД и Русија често „у пакету" настојале да своје односе регулишу тако да док једна другој међусобно представљају највећу претњу ни на који начин непосредно не дођу у отворени сукоб. Долазило је и до „стратешких трампи", као што се седамдесетих година догодило на „рогу Африке" кад су тамо „разменили" интересне сфере.

Али, није у току реприза хладног рата – констатују званичници обеју сила. „Историја учи да САД и Русија могу да се не слажу, чак жестоко, а да не допусте да им разлике униште позитивне ствари које могу, и морају, да направе заједно" – поручила је поменутом приликом шефица Стејт департмента, уз напомену да „уз стрпљив и напоран рад, дијалог и разумевање, наша будућност може бити светлија од наше прошлости".

Обе стране су, међутим, како је недавно оценио спољнополитички ветеран сенатор Ричард Лугар, значајно „фрустриране и разочаране стањем међусобних веза" тако да је потребно да их „редефинишу". Другим речима – запале су у деликатну транзицију у којој се Русија поново испоставља, пре свега захваљујући „расту њене енергетске важности", као „битан фактор у глобалним пословима" – указују аналитичари.

Што се „пакетирања" тиче, подсећа се на речи руског председника Владимира Путина којима је прошлог месеца изразио резерву према таквом приступу. Поручио је, наводи се, западним земљама да ако желе да с Москвом разговарају о Косову или о Ирану, онда свако од тих питања „треба да се расправља специфично и индивидуално".

Методологија можда може да се усклађује. Гејтс је најавио, на пример, да би активирање ракетног штита могло да се одложи, а остаје да се види да ли би Америка могла да одустане и од склоности да – орочава решавање „косовског питања".

М. Пантелић, Политика, 26.10.07.

БЕЧКИ УПИТНИК

Време тече, а стрепње се не смањују. У Бечу је у понедељак 22. октобра одржана трећа рунда преговора Београда и Приштине на основу документа посредничке тројке у 14 тачака. У том предлогу се каже да нема повратка на период од пре 1999. године; да Београд неће владати Косовом, нити да ће тамо поново успостављати физичко присуство. Косово би било потпуно самостално у финансијском смислу и могло би да склапа аранжмане са међународним финансијским институцијама; у потпуности би било укључено у регионалне структуре без мешања Београда, а процес стабилизације и придруживања Европској унији наставио би се без икаквог ометања Београда. Не помиње се да би Косово имало столицу у Уједињеним нацијама, коју и не може добити без Савета безбедности, на шта последњих недеља указује српски министар спољних послова Јеремић.

"Тројка" (представници Русије, ЕУ-а и САД) очекује да Београд и Приштина успоставе заједничка тела која ће осигурати сарадњу у областима енергетике, социјалне заштите, заштите мањина и културног наслеђа, борбе против организованог криминала, као и решавања проблема избеглих и несталих. Покушај успостављања заједничких тела виђен је раније у тзв. техничким преговорима.У том документу се не говори о будућем статусу, нити о независности Косова, и не помињу се ингеренције које Србија намерава да задржи, али се искључује свако присуство Србије на Косову, па и оно минимално, предвиђено Резолуцијом 1244. Прецизира се да ће међународна заје-дница тамо задржати цивилно и војно присуство и након што статус буде одређен. Приштински преговарачи, судећи по досадашњем току разговора, уз примедбе, прихватају понуђене полазне основе. Они очито сматрају (Сеџдију) да "тројкин" папир садржи знатне делове њихове платформе о регулисању односа двеју независних држава. Приштинска делегација на преговорима и око њих понавља само једну реч – независност.

Булевар Била Клинтона у Приштини

ПАРЕ И СТАТУС: Преговарачки тим Србије је изложио свој предлог 14 принципа који се делом слаже с предлогом "тројке", али га допуњује, а од њега се највидљивије разликује у томе што се посебним тачкама и амандманима на остале тачке "тројкиног" предлога инсистира да Београд задржи мањи број надлежности (пре свега дипломатију и контролу граница). Београд прихвата обавезу да се не меша у надлежности, економске, правне и остале које на основу преговора припадну косовским институцијама.

Паралелно с преговорима у Бечу, на састанку са потпредседником Светске банке, делегација Србије је изнела предлог решења питања дуга Косова и Метохије по коме би Србији требало да буде враћен износ од 215 милиона долара који је она већ исплатила на име дуга јужне српске покрајине. Потпред-едник владе Ђелић је, одбијајући инсинуације да је то потез у корист косовске независности, понављао да то нема никакве везе са питањем суверенитета јер дугове враћа онај ко убира порезе, а и град Београд сам плаћа своје дуго-ве. Представници Светске банке наводно показују добру вољу да размотре овај предлог.

Београдска делегација је и у Бечу тражила пре свега да предмет преговора буде одређивање будућег статуса Косова и Метохије Београдска делегација је и у Бечу тражила пре свега да предмет преговора буде одређивање будућег статуса Косова и Метохије

на основу принципа из Резолуције 1244 (коју је Савет безбедности усвојио на свом 4011. састанку одржаном 10. јуна 1999), које западни фактори до сада нису успели да пониште.

Београд је тражио и да се све три стране (Београд, Приштина и међународни фактори) обавежу да се уздрже од било каквих једностраних потеза. Американци су саопштавали у дипломатским контактима да се залажу за споразумно решење, али су њихови званичници наставили да дају узастопне изјаве о томе да ће после 10. децембра признати независност Косова.

Или 10. јануара...

Занимљиво је да неки западни листови преносе тврдњу приштинског листа "Коха по" да је неименовани европски дипломатски извор открио како је амерички посредник Визнер саопштио европским дипломатама да се припреме за независност Косова и да не ометају америчке спољнополитичке приоритете... У међувремену експлодира курдско питање које Американце ставља у веома занимљиву позицију, као и ирачко, где се од Американаца чују идеје о организацији те државе пуне унутрашњих сукоба као федерације три етничко-верске скупине...

Док се у западним листовима констатује да се преговори у Бечу "киселе", по оцени европског члана посредничке тројке Ишингера, из фазе парола ушло се у фазу суштинских разговора, што је напредак. Питање је да ли је то баш сасвим тачно. И на Ахтисаријев план српска преговарачка делегација је ставила на десетине веома конкретних амандмана садржаја сличног оном изнетом у београдских 14 тачака. У том београдском документу је прегнантније него раније описан садржај суштинске међународно гарантоване аутономије за Косово. У руским медијима о томе се детаљно извештава, а у западним медијима том предлогу није посвећена пажња, мада се ту и тамо, додуше, констатује (АП) да је Србија понудила Косову скоро комплетну аутономију, али без столице у УН-у и без контроле одбране и спољних послова.

Упркос прилично тврдој интонацији у "тројкиних" 14 тачака, у којима се понавља "Београд неће, Београд неће", па и упркос вестима да су се на примедбе београдске делегације чули приговори о тврдом и непопустљивом ставу, представник Русије у "тројци" Боцан Харченко тврдио је у изјавама руској штампи, а потом и Танјугу, да није било никаквог официјелног документа који би означио оквире могућих договора, нити он представља скицу некаквог модела, пошто "тројка" остаје привржена ставу да неће предлагати решење.

По његовим речима, тих 14 тачака "тројка" је набројала да би стимулисала дискусију; то је упитник који треба да покаже где су позиције преговарачких страна ближе, а где даље. Та разјашњавајућа изјава се могла очекивати, с обзиром на то да је Београд брзо препознао да тих "тројкиних" 14 тачака одишу ахтисаријевским духом.

Чланови београдске делегације (Самарџић, Јеремић) изјављују да је претила опасност да и преговори у Бечу, као и они први бечки са Ахтисаријем, склизну с колосека и да се уместо о статусу разговара о нечем другом, а да се о статусу одлучи негде другде. Тврде и да су од "тројке", после разговора који је трајао сат дуже од предвиђеног времена, добили уверавање да посредници стоје на становишту да ће се преговори одвијати у оквиру Резолуције СБ-а. Тражили су да се то што је изречено пренесе и на папир.

Током поподневног сусрета представника Београда и Приштине 14. новембра, разговор о тих 14 тачака није дошао на ред, али се и без тога могло регистровати да приближавања нема. О тим "пунктацијама" разговараће се највероватније 5. новембра, а онда следи пауза због косовских избора 17. новембра.

У тренутку када настаје овај текст (23. октобар) до истека рока за преговоре остало је само још 48 дана, заправо знатно мање због косовске изборне паузе. У том контексту, чини се да је реалистична Ишингерова оцена по којој је вероватнија да ће "тројка" до 10. децембра моћи да доведе до решења и даље мања од вероватноће да споразум неће бити постигнут. Практично остаје да се види да ли ће 10. децембра почети неконтролисан процес разних једностраних потеза, или ће се наћи начин да се преговори ипак наставе.

ВРЕМЕ 877 - Милан Милошевић

Београдских 14 тачака за преговоре

1. Предмет ових разговора је одређивање будућег статуса Косова и Метохије на основу принципа који су дефинисани Резолуцијом 1244 СБ УН-а. Најважнији од ових принципа садржани су у одредбама у којима СБ сагласно Повељи УН-а "поновно потврђује привржености свих држава чланица суверенитету и територијалном интегритету СР Југославије (данас Републике Србије) и других држава региона, како је наведено у Хелсиншком завршном акту и анексу 2", и "поновно потврђује захтев из претходних резолуција за широком аутономијом и суштинском самоуправом за Косово". Свака измена предмета преговора претходно захтева промену важеће и обавезујуће Резолуције 1244 СБ УН-а.

2. Све три стране, које представљају институције Србије, привремене институције самоуправе у Покрајини и посреднике међународне заједнице, обавезне су да се уздрже од било каквих једностраних потеза.

3. Покрајина Косово и Метохија ће бити потпуно интегрисана у регионалне структуре, посебно оне које подразумевају економску сарадњу.

4. Неће бити повратка на стање од пре 1999. године, већ будуће уређење Покрајине треба решити на основу Резолуције 1244 СБ-а.

5. Србија неће управљати Покрајином Косово и Метохија у делокругу надлежности које на основу будућег споразума буду припале Покрајини.

6. Институције Србије неће бити присутне у Покрајини у послови-ма који сагласно будућем споразуму не буду у надлежности Бео-града.

7. У свом законодавству, као и у политици коју ће водити у складу са њим, Србија и Покрајина Косово и Метохија ће прогресивно примењивати начела, норме и стандарде сагласно са процесом стабилизације и придруживања (ПСП) ЕУ-а. Потпуно учествујући у ПСП-у, напредоваће ка придруживању и коначно, чланству у ЕУ-у.

8. Полазећи од споразумног решења Београда и представника привремених институција самоуправе, који ће потврдити СБ УН-а, Покрајина Косово и Метохија ће спроводити свеобухватне мере како би се унапредила добробит Срба са Косова и Метохије, као и других неалбанских заједница, посебно путем децентрализације локалне власти и уставних гаранција.

9. Узимајући у обзир њихове искључиве надлежности, Београд и Приштина ће сарађивати на питањима од обостраног интереса, укључујући:

Повратак расељених лица;

Судбина несталих лица;

Физичка заштита културног наслеђа;

Економска питања, укључујући слободно кретање људи, робе, капитала и услуга, рад на заједничком привредном расту и стратегији развоја у складу са регионалним економским иницијативама;

Енергетика, трговина, инфраструктура, саобраћај и комуникације;

Банкарски сектор и фискална политика;

Усклађивање са стандардима ЕУ-а;

Заштита животне средине;

Борба против организованог криминала, посебно у областима тероризма, трговине људима, оружјем и дрогом и организованог криминала.

10. У овим, и могућим другим областима сарадње Београд и Покрајина Косово и Метохија ће образовати заједничка тела ради спровођења послова од заједничког интереса.

11. Осим у мери својих међународних обавеза као субјекта међународног права, Београд се неће мешати у односе Приштине са међународним финансијским институцијама.

12. Покрајина Косово и Метохија ће имату пуну надлежност над својим финансијама (опорезивање, јавни приходи итд.).

13. Процес стабилизације и придруживања покрајине (Tracking Mechanism) Покрајина Косово и Метохија ће наставити у сарадњи са Београдом.

14. Међународна заједница ће, након одређивања статуса, наставити цивилно и војно присуство на Косову и Метохији под мандатом УН-а, односно одлуком СБ-а.

БЛЕФ ИЛИ РЕАЛНА ОПАСНОСТ ПО МИР И БЕЗБЕДНОСТ

"Рат је неизбежан! Једини начин да се рат на Балкану спречи јесте да се Косову да пуна, међународно призната независност", изјавио је Гафур Адили, представник радикалне наоружане групе по имену Албанска национална армија - АНА. Адили, чија се организација - означена од стране Уједињених нација као терористичка - бори за уједињење Албанаца са свих подручја и из свих земаља у којима живе на Балкану, изјавио је за Бирн да је "независност Косова минималан захтев".

Фотографија начињена на основу видео снимка припадника АНА

Недавна појава организације АНА, на албанском језику, познате као Армата Комбетаре Сxqиптаре, изазвала је забуну на Косову. Док је неки игноришу тврдећи да не представља озбиљну претњу за безбедност, други упозоравају да би могла стећи боље позиције ако даље одлагање решавања коначног статуса Косова продуби тензије. Док су се косовски политичари припремали за сусрет са српском делегацијом, АНА се вратила на јавну сцену.

На видео-снимцима направљеним недавно у близини границе између Косова и Србије у општини Подујево види се група од 10 до 12 наоружаних људи у црним униформама - од којих неки носе најмодерније снајперске пушке - како патролира дуж једног од најважнијих путева на Косову и контролише возила. "Нисмо се вратили. Све време смо били ту. Сада смо одлучили да поново узмемо оружје у руке због тога што (албанском) становништву прете разне војне групе које улазе на Косово из Србије", објаснио је Адили телефоном из Албаније. "Оперишемо на подручјима на којима не оперишу јединице КФОР-а. То су углавном села у близини са границом према Србији, где мировне снаге не патролирају", каже Адили. "Нећемо се сукобљавати с НАТО јединицама... Ако одлуче да успоставе контролу у овој зони и гарантују безбедност локалног становништва, ми ћемо одложити оружје и отићи кући".

Пуковник Бертран Боно, портпарол КФОР-а, каже да би то требало одмах да учине. "Нека одложе оружје и иду својим кућама да наставе живот без насиља или нека употребе демократске механизме за позитивно учешће у доношењу одлуке о будућности Косова", изјавио је Боно за Бирн. "Овакве групе су опасне, јер су за одржавање безбедности потпуно бескорисне", тврди он и објашњава да КФОР свакодневно "организује синхронизоване патроле са оружаним снагама суседних земаља, укључујући Србију".

Забринутост за безбедност на Косову расте, мада власти и многи стручњаци верују да АНА не представља истинску опасност за јавни ред. Припадници АНА виђани су на овој територији с времена на време још од окончања сукоба 1999. године. Од тада су преузели одговорност за неколико бомбашких напада на Косову. Ипак, док је трајала претходна фаза међународно посредованих преговора о статусу Косова, ова група се држала подаље од очију јавности. Пре недавног појављивања њени припадници нису виђани још од почетка 2006. године.

Министар унутрашњих послова Блерим Куči изгледа забринуто.

"Забринут сам. Свака паралелна структура је нелегална и штетна. Не знамо шта и кога они представљају", изјавио је Куči за Бирн, мислећи на АНА, која себе описује као војно крило организације Фронт за албанско национално уједињење.

Међутим, Куči додаје да је ових дана на Косову лако блефирати. "На Косову има много оружја, свако га лако може набавити и прогласити се за представника неке групе, било да је то АНА или АНА1 - или како већ желе да се назову". Такође је додао да ће решавање проблема тајних група као што је АНА бити отежано докле год политички статус Косова остане нерешен.

"Наши људи су идеалисти. То су ветерани који су се борили у свим претходним ратовима на Балкану. То су људи који су предводили илегалне покрете још у комунистичкој ери, људи спремни да умру, ако је то потребно, за слободу свог народа", објашњава Адили, и одбија да открије број припадника АНА, тврдећи да је то информација од стратешког значаја. "Могу само рећи да тај број расте".

Раме Арифај, саветник премијера Косова за безбедност, повезује појаву АНА са застојима у долажењу до коначног решења за статус Косова. "Вишекратно одлагање одлуке о статусу Косова директно се одражава у расту незадовољства код становништва које губи стрпљење", изјавио је Арифај. Арифај верује да АНА "нема ни намеру ни капацитете да изазива проблеме", али сматра да их не треба потпуно игнорисати.

Лулзим Печи, стручњак за безбедност, слаже се с таквим мишљењем. У пракси, то није снага која би представљала претњу. Можда располажу капацитетима довољним за изазивање мањих инцидената", каже он. Ипак, Печи забринуто констатује да је укупна ситуација на Косову повољна за формирање оружаних група, попут АНА, код свих етничких заједница.

"Косово ће имати сопствене снаге безбедности које ће га штитити на институционални начин", изјавио је недавно новинарима премијер Агим Чеку. Према његовим речима, појава таквих појединаца не шаље добру поруку за Косово. Представник АНА с којим смо контактирали Гафур Адили има сасвим другачији приступ. "Када сва политичка средства буду исцрпљена, онда долази време за демократске чинове насиља", каже он. "Увек смо побеђивали на бојном пољу и увек смо губили за преговарачким столом", закључује он, речима које, како многи страхују, најављују нове проблеме за Косово.

Кренар Гаши , ДАНАС, 27-28.10.07.

НЕЕФИКАСНА И СКУПА ПРОИЗВОДЊА ЕНЕРГИЈЕ

Србија и Косово усагласили су се "на папиру" да приступе Енергетској заједници Југоисточне Европе, али још нису потписали четири битна анекса којима се овај споразум утврђује. Делом и због тога, Косово још увек није у стању да обезбеди стабилно снабдевање енергијом упркос чињеници да се налази на најбогатијим резервама лигнита у региону, као и да је у близини инфраструктуре за снабдевање гасом. Србија је један од највећих загађивача у региону. Укључивање Србије и Косова у енергетски оквир представља две крајности, јер Косово полази од нуле, док Србија има бројне наслеђене институције. Политички гледано, како се каже у извештају "Енергетике у Југоисточној Европи: Правни преглед за Косово и Србију" који су припремили Косовски институт за политичка истраживања и развој, Европски покрет у Србији и Фреедом Хоусе, енергија је врућа тема на Косову јер се на њој базира већи део економског развоја. У Србији се енергетска политика не види као проблем, без обзира на то што је земља постала један од највећих загађивача CO2 у Европи. Такође, проблем се не види ни у чињеници да се Србија бори да обезбеди неопходне сировине и трансформише производњу енергије у складу са европским стандардима. Према мишљењу аутора студије, форсирање реформи у енергетском сектору може да буде добар катализатор даљих европских интеграција у региону. Регион западног Балкана пати од недостатка енергије, која ће се током година погоршавати. За потребе региона једнако су важне улоге Србије као највећег потрошача и загађивача, као и Косова, са својим резервама лигнита. Без обзира на то, и Косово и Србија виде себе као део регионалне енергетске мреже. Основ сарадње у области енергетике представља чињеница да су Косово и Србија потписали споразум о енергетској заједници у октобру 2005. године. Споразум обавезује потписнике да прихвате неколико принципа помоћу којих ће створити стабилно окружење за развој енергетике. Споразум обавезује и да се потпише неколико допунских правних аката, укључујући и Кјото протокол, али ниједна страна није потписала ова документа.

Термоелектрана у Обилићу

У Србији, важнија законодавна акта у сектору енергетике обухватају Устав Републике Србије донет 2006. године, Закон о енергетици усвојен 2004. године, Стратегију развоја енергетике Републике Србије из 2005. године и Програм остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије из 2007. године, затим пакет закона о заштити животне средине, Закон о средствима у својини Републике Србије, Просторни план из 1996. године, прописе о увозу и ценама, као и ратификоване међународне споразуме. Ова законодавна акта делимично се односе и на међународне обавезе у области заштите животне средине и конкуренције. На пример, већина српских закона о заштити животне средине (усвојених у децембру 2004. године) садржи одредбе о интегралном приступу у спречавању загађења животне средине, корпоративној одговорности, доступности информација и приступа правосудним органима. Србија је израдила план за примену већег броја директива и прописа.

Усвајање Закона о заштити конкуренције у септембру 2005. године и оснивање Комисије за заштиту конкуренције у априлу 2006. године први су кораци у успостављању оквира за заштиту конкуренције и спречавање монополског понашања. За сада, Комисија није доносила одлуке које би се односиле на енергетски сектор.

Оснивањем Енергетске регулаторне канцеларије у јуну 2004. године, Косово је добило једно тело за координацију и надзор, независно од државних агенција које се баве енергетским питањима. У начелу, Енергетска регулаторна канцеларија бави се оснивањем и спровођењем правног оквира за енергетски сектор на Косову, чија је сврха да обезбеди извршавање обавеза предвиђених Споразумом о оснивању Енергетске заједнице и усаглашавању са енергетским правним нормама Европске уније.

Током 2004. године, законодавство за регулисање енергетског сектора обухватило је три основна закона, чији је циљ био да се подстакне интеграција Косова у европски економски простор (с циљем будућег придруживања ЕУ), омогући учешће у одговарајућим међународним споразумима којима се Косово делимично придружило, или би могло да им се придружи и постепено спроведе усаглашавање енергетског законодавства Косова са законодавством ЕУ.

Косово је делимично извршило обавезе предвиђене правним нормама ЕУ17; међутим, процес је нешто спорији због тога што тек треба да се развију и спроведу допунски административни поступци који се односе на заједничко управљање од стране УНМИК-а и Привремених институција самоуправе (ПИСГ). Напредак је остварен у погледу неких аспеката стандарда за заштиту животне средине. На пример, Косово је израдило и прогласило пуноважним административно упутство о коришћењу биогорива произведених од биомасе. Влада је такође донела одлуку о стимулативним мерама за производњу електричне енергије

→

Чињенице о Србији

- Енергетска интензивност је изузетно висока: однос укупно испоручене примарне енергије према БНП пет пута је већи од светског и осам пута од просека у ОЕЦД.
- Однос емисије угљеника је 6,6 пута већи од светског просека и скоро 11 пута већи од просека у ОЕЦД.
- Потрошња електричне енергије је неефикасна у смислу стварања вредности.
- Енергетска неефикасност је груписана око најгушће насељених подручја.
- Србија троши све веће количине висококвалитетне енергије (електрична енергија, нафтни деривати) за несразмерно мала повећања БНП.

Чињенице о Косову

- У 2003. години, КЕК је изгубила око 43 одсто произведене електричне енергије због техничких и комерцијалних губитака.
- КЕК је наплатила само 72 одсто од преосталих 57 одсто фактурисане електричне енергије.
- Процењује се да ће недостатак електричне енергије и потреба за коришћењем помоћних генератора повећати укупне трошкове за 10 одсто.
- Резерве лигнита сматрају се довољним да обезбеде Косово енергијом за неколико стотина година.
- Косовска влада планира да изгради електроцентралу од 2.100 MW која се назива Косово Ц.

(наставак с претходне стране) из обновљивих извора енергије на Косову у периоду од 2007. до 2013. године.

Иначе, већина законодавних аката која се односе на обавезе из Споразума још увек је у фази израде или ревизије. У овом другом случају, главну препреку представљају импликације законодавства у односу на буџет. Значајно је да то обухвата све директиве изведене из директиве Европске заједнице 2003/04, која је коришћена као основа за израду основних закона 2004. године.

Пошто се међународни споразуми сами по себи не баве домаћим законодавним процесима, није необично што велики број домаћих закона није у савршеној корелацији са одредбама Споразума о Енергетској заједници. На пример, на Косову је поменута директива ЕЗ, заједно са директивама о најбољим праксама, послужила као основа за израду постојећих закона, допуна, и каснијих административних инструкција. Затим се приступило исправљању несагласности у складу с постојећим законима. Међутим, пошто је Скупштина Косова добила функционална овлашћења у погледу енергетике, рударства и економије, они су враћени на даље усаглашавање са директивама и најбољим праксама ЕУ. Допуне су углавном биле усмерене на могућност страних улагања и поделу овлашћења у оквиру енергетских институција. У Србији се одвија сличан процес измене законодавства; на пример Уредба о посебним условима увоза и прераде нафте и нафтних деривата из 2001. године мењана је неколико пута од доношења.

Са институционалног становишта, интереси кључних актера у енергетској реформи у Србији и на Косову су у међусобној конкуренцији, што такође компликује званичну координацију. Детаљнији приказ ових надлежности и њима предвиђених овлашћења биће предмет другог кратког прегледа који се припрема, али је лако уочити како примарни и секундарни задаци могу да се нађу усред шире институционалне унакрсне ватре интереса. На пример, у Србији енергетска политика мора да се координира између шест различитих министарстава и две специјалне агенције. На Косову, о енергетској реформи одлучују два министарства, регулаторна канцеларија, једно енергетско предузеће, УНМИК, Косовска повереничка агенција и донаторска заједница.

И Србија и Косово "пате" од неефикасне, високозагађујуће и скупе производње и дистрибуције енергије. Предвиђено је да Косово постане извозник енергије после 2012. године и да даље јача своју централну улогу у области снабдевања енергијом у региону југоисточне Европе, при чему Косово свакодневно има проблем с несташицом електричне енергије. Чак и уз ту предвиђену светлију будућност извозника енергије, ако дословно не пречисти свој закон о изградњи капацитета Косово Ц, стварни трошкови ће бити високи.

Преузето из Економист-магазина Опрема текста редакцијски

ДАНАС, 27-28.10.07, Раде Репија

МНОГО СИРОМАШНИХ У ПРИЗРЕНУ

Сваки седми Косовар живи у крајњем сиромаштву, око 40 процената једва преживљава, а преко 60 одсто је без посла, наводе доступни подаци. А да сиромаштво не бира и да су, мање-више, припадници свих заједница суочени са овим злом, најбољи је доказ Призрен који је највише мултиетнички град на Косову. У граду на Бистрици, подаци у општини показују да је све више оних који су у тешком социјалном стању и живе у све већем сиромаштву, мада се не зна њихов тачан број. Неки не могу ни хлеб да обезбеде.

У насељу Арбана, или Душаново, како се раније звало, Ајша Краснићи живи са петочланом породицом, а муж јој је недавно умро. Једно дете јој је непокретно и мора стално да буде поред њега, две ћерке су јој болесне, а сви живе од 75 евра које добијају од центра за социјални рад. "Неко ми да брашно, други зејтин и остале намирнице. Када је Бајрам сакупљају ми помоћ. Заправо, живим од онога што ми дају неки добри људи. Општина ми ништа није помогла", каже Ајша и додаје: "Дете је глувонемо, а нема пара ни код лекара да га одведем."

Драган Бабарогић је међу малобројним Србима који живе у строгом центру Призрена. И он, заједно са сестром Весном, као и породица Краснићи, живи у крајњем сиромаштву. "Некада се дешава да данима немам хлеба па мора негде да се тражи. Зато идем по кантама и тражим остатке хране."

Бабарогић је пре косовског рата био запослен у једној грађевинској фирми. Остао је без посла и сада му нико ничим не помаже. "Живим од 35 евра. Имам болесну сестру која не добија лекове јер нема од чега да их купи."

Везира Шабани из бошњачког села Скоробиште са деветочланом породицом живи у кући изграђеној пре више од 150 година. Кров је попустио па прети опасност да се на њих сруши. У собама се виде греде, а из штале се осећа балега од стоке. Син Ризо је глувонем и чува 50-ак оваца. "Живимо од чобанског штапа. Нико нам не помаже, ни село ни Бог. Тако седимо чекајући да нас једног дана кућа све убије. У више наврата су долазили да гледају и наводно да нам помогну, али ништа", каже Шабани и пита се: "Да ли да једемо или да одбијамо да школујемо девојчицу која је сада у другом разреду. Без чобанског штапа или ћемо умрети или просити." Тарзан Гаши, Ром из Призрена, коме ових дана треба да се ампутира нога, са осморо деце и супругом као подстанар живи у кући која нема ни елементарних услова за живот. Добија социјалну помоћ од 65 евра. Кирију није платио пет месеци, па је газда дошао да га истера из куће. Четрнаестогодишњи син привређује тако што сакупља остатке хране које доноси кући.

Призрен - Поглед на реконструкцију цркава попаљених 17. марта 2004.

Рефки Алија, ДАНАС, 27-28.10.07, (Бета)

На Косову уништено 150 српских цркава

Министар иностраних послова Србије Вук Јеремић упозорио је данас у Паризу да су српски споменици на Косову, који улазе у светску културну баштину, угрожени, док је уништено више од 150 цркава и манастира током претходних осам година.

"На Косову, као и свуда, не сме се дозволити да мир буде изграђен на пепелу уништене баштине", рекао је Јеремић у говору на 34. Генералној конференцији УНЕСКО у Паризу, подсетивши да су косовски Албанци само током мартовског погрома 2004. годи-не уништили 35 српских цркава.

Шеф дипломатије Србије истакао је да се на Косову налазе четири споменика које је УНЕСКО уврстио у светску културну баштину, додајући да је српско културно наслеђе на Косову мета албанских напада.

"Уништавање онога што су они пре вас изградили, у убеђењу да ћете тако избрисати истину о томе да је то икада ту било, акт је највишег нељудског - културно чишћење", рекао је Јеремић.

Министар Јеремић је поновио да се Србија налази у преговарачком процесу о будућем статуса Косова и да се у тим преговорима држи универзалних људских вредности као што су мир и правда.

"Због тога смо понудили косовским Албанцима заједницу која би имала широку аутономију у решавању њихових унутрашњих питања", навео је у говору шеф дипломатије Србије.

"Наша широка понуда суштинске аутономије направљена је тако да поштује и промовише њихов јединствени допринос нашем друштву, уз поштовање територијаланог интегритета и суверенитета наше земље, у складу с међународним правом. Она се, поред осталог, ослања на Повељу УН и Завршни акт из Хелсинкија", истакао је Јеремић.

Нагласио је да једино такво компромисно решење може прокрчити пут ка бржим интеграцијама у Европску унију, не само Србије већ читавог региона.

Министар иностраних послова је на конференцији УНЕСКО истакао да ће Србија и убудуће наставити да пружа допринос у заштити светског, регионалног и националног културног наслеђа.

21.10.2007. БЕТА

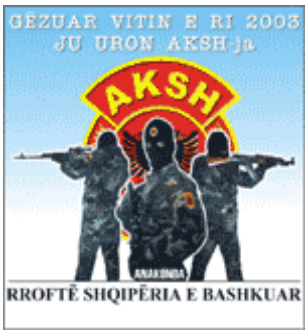

СРБИЈИ ПРЕТИ ТАЛАС ТЕРОРИЗМА

После претњи АНА о преузимању контроле над севером српске покрајине и да Србију треба убедити да ће изгубити јужне оп-штине стручњаци оцењују да су терористички напади могући и у Београду

Следеће године Србија би могла да буде мета терористичких напада! Зато грађане треба упозорити да су акције албанских паравојних организација могуће и ван граница Косова и Метохије, слажу се стручњаци.

Не само што је Албанска национална армија (АНА) запретила да ће преузети контролу над северним делом Косова уколико то до 1. новембра не учине Кфор, УНМИК, косовска полиција и Заштитни корпус Косова, већ је и портпарол те терористичке организације Гафур Адиљи изјавио да „Србију треба убедити да је изгубила не Косово, већ ће изгубити Прешево, Медвеђу, Бујановац, као и Санџак и Топлицу".

Председник Форума за тероризам и националну безбедност Милан Пашански сматра да актуелне изјаве паравојних структура са Косова и лансирање гласина обавештајних служби које воде активности тих формација, односно њиховог политичког надземља и подземља, представљају „пробне балоне" да се сагледа реаговање актера на унутрашњој и међународној сцени. То је де факто порука која је упућена међународној заједници, пре свега чланицама ЕУ и Контакт групе, али представља и тестирање политичког јединства, спремности на реаговање и степен акционе способности обавештајних и контраобавештајних служби Србије.

- Претња не само Косову, већ и југу Србије, а неретко се у контекст ставља и Београд, заправо треба да одвуче пажњу од активности на Косову, од отцепљења, звецкања оружјем... У овом моменту такве претње немају реалну садржину, али ако наиђу на недвосмислену подршку оних који координирају њихове активности, може се очекивати њихова даља ескалација. Најгори сценарио био би да на миг њихових спонзора започне шира терористичка кампања у Србији - објашњава Пашански, и напомиње да треба имати у виду да косовски Албанци имају шверцерске и канале продавања дроге и трговине људима, изграђену инфраструктуру која може да се искористи и за терористичку делатност. Напади на необезбеђена војна складишта наоружања и војне опреме (случај Параћин) могли би да изазову широке еколошке последице, на шта је Европа посебно рањива.

Пашански сматра да би Европска унија могла да прогласи независност Косова по хитном поступку, држећи се принципа „од два зла боље је мање", не би ли на тај начин предупредила могућност напада терориста по градовима широм Србије.

- При том би у складу с њиховим пословичним сарказмом очекивали захвалност што су нам помогли у спречавању нарастајућег таласа тероризма - закључује он.

У склопу најскоријих претњи не треба заборавити на недавну најаву чланова албанског преговарачког тима да ће Косово унилатерално прогласити независност неколико дана по истеку крајњег рока за преговоре 10. децембра, ако међународни преговарачи не успеју да постигну договор о статусу Косова. Војнополитички аналитичар Зоран Драгишић не верује да ће 10. децембра доћи до компромиса нити проглашења независности и да су „терористички напади и ван граница Косова веома могући, пошто ће се преговарачки процеси отегнути".

- Ако Албанци заиграју на последњу карту, ако виде да им САД не обезбеђују подршку какву су очекивали или та подршка избледи, што није искључено после нових америчких избора, терористички напади ван Косова су могући идуће године. На то становништво у Србији треба упозорити - наглашава Драгишић.

БИЉАНА БОЈИЋ, 21.10.2007.БЕТА

НОРВЕШКА ПОДРЖАВА АМБИЦИЈЕ СРБИЈЕ

Норвешка подржава амбиције Србије да буде више укључена у евроатлантске интеграције, изјавио је данас у Београду премијер Норвешке Јенс Столтенберг

Он је казао новинарима да је то разлог што Норвешка помаже Србији у процесу спровођења реформе система одбране и подржава "потребу Србије да сарађује са Хашким трибуналом".

Столтенберг је навео да Норвешка и Србија раде заједно како би Србија постала члан НАТО и део "европског контекста".

"Радимо са Србијом на реформи система одбране. Подржавамо сарадњу Србије са НАТО. Норвешка је, такође, подржала потписивање споразума Србије са програмом Партнерство за мир на самиту у Риги прошле године", казао је Столтенберг.

Он је додао да је Норвешка члан НАТО, али не и Европске уније.

Столтенберг је казао да је Србија партнер Норвешке и да две земље сарађују на политичком, економском и културном плану.

Говорећи о економској сарадњи, Столтенберг је подсетио да је Норвешка инвестирала у мобилну телефонију у Србији, као и да је то највећа страна инвестиција у региону. ***20.10.2007, Бета***

НАШИ НАЈНЕСРЕЋНИЈИ СУГРАЂАНИ

Пре десет година, 18. октобра 1997, у центру Београда убијен је Душан Јовановић, дванаестогодишњи дечак којег су родитељи послали у самопослугу. После десет година убице још нису пронађене, иако је, од почетка, било познато да су га убили скинхедси. Скинхедси се одликују специфичним изгледом, и у Београду их вероватно нема више од стотинак или неколико стотина. Тешко је поверовати да убице не би биле нађене да их је полиција заиста истрајно тражила.

Соња Лихт

Обележавамо десет годи-на овог гнусног злочина с отвореним питањем да ли би убице биле интензивни-је тражене (и пронађене) да убијени дечак није био Ром.

Много је Рома понижавано, нападано, злостављано и пре и после убиства овог дечака. Душан Јовановић је, међутим, постао сим-бол страдања једног наро-да који живи овде са нама стотинама година, а да их ми још увек не доживљавамо као наше сугра-ђане. Толеришемо његово страдање, а истовремено верујемо да смо пристојни, добри људи којима је стало до сопственог достојанства и до живота у цивили-зованој земљи. А нема пристојности и достојанства уколико нам је свеједно шта се догађа с нашим сугрђанима; уколико нам је свеједно да ли се ромска деца смрзавају под мостовима; да ли умиру од заразних болести јер нису вакцинисана; да ли су свакодневно изложена опасности јер се, рецимо, чесма с водом налази преко пута њиховог насеља, па су принуђена да претрчавају врло прометну улицу; да не иду у школу јер морају да скупљају секундарне сировине да би преживела.

У Нишу, на пример, живи 25.000 Рома. Од радно способних, свега три одсто је запослено. То не значи да остали не раде, напротив. Већина њих живи од сакупљања секундарних сировина. Да ли се бар некад запитамо шта би било да то они не чине. Да ли бисмо се гушили у старом папиру, пластици, гвожђу? Откупна цена секундарних сировина није порасла већ десетак година, сведочи Осман Балић, национални координатор Лиге за Декаду Рома. Дакле, експлоатација Рома је системска, а не случајна. Често се у расправама о њиховом положају чује да они неће да раде, да неће да шаљу децу у школу, а заборавља се да велика већина њих раде по цео дан за пуко преживљавање, да деца раде уз одрасле, а неретко када пођу у школу буду уписана у специјална одељења само зато што нису довољно савладала српски језик, а не зато што су заостала. И тако се круг њихове беде затвара.

Наредне године Србија ће председавати Декади Рома, посве-

Једна ромска породица

ћеној побољшању положаја овог народа у целој југоисто-чној Европи. То је шанса да се преиспитамо сви ми појединачно шта можемо учинити да наши најугроженији, најнесрећнији сугрђани живе боље и безбедније, да никада више ниједно дете не страда само зато што је Ром. То је шанса да Министарство просвете захтева од школа да посвете бар један час историји Рома и њиховог страдања, а други култури Рома на овим просторима. То је шанса да медији проговоре о положају Рома и саопште које локалне самоуправе су постигле успехе у укључивању Рома у живот заједнице. То је шанса да држава покаже истинску политичку вољу и спремност да допринесе како еманципацији Рома тако и еманципацији друштва од дискриминације Рома. Јер с том дискриминацијом угрожавамо не само наше сугрђане већ поништавамо и сопствену људскост.

Соња Лихт, Политика, 18.10.2007.

ПСАЛМ 23

1. ГОСПОДЊА је земља и пуноћа њена,
Васељена и сви који живе у њој.
2. Он је њу на морима основао,
и на рекама је припремио.
3. Ко ће узићи на гору Господњу,
и ко ће стати на месту светом Његовом?
4. Невин рукама и чист срцем,
који није узео узалуд душу своју,
и није се лажно заклео ближњему своме.
5. Он ће добити благослов од Господа
и милост од Бога Спаса свога.
6. Ово је род оних који траже Господа,
који траже лице Бога Јаковљева.
7. Подигните врата, кнезови ваши,
и уздигните се, врата вечна,
и уђи ће Цар славе.
8. Ко је тај Цар славе?
Господ моћан и силан,
Господ силан у бој.
9. Подигните врата, кнезови ваши,
и уздигните се, врата вечна,
и уђи ће Цар славе.
10. Ко је тај Цар славе?
Господ над војскама, Он је Цар славе.

ГЛАСНИК Косова и Метохије
Главни и одговорни уредник: г. Бранислав Скробоња. Уређивачки одбор: Протосинђел Сава (Јањић), Јеромонах Василије (Делић) и Јереј г. Срђан Јаблановић. Технички уредник: г. Зоран Ђуричанин.
Адреса редакције: Македонска 25/III, 11000 Београд, тел. 0638604581
E-mail: kerp@eunet.yu, www.glaskim.co.yu, www.kosovo.net
Тираж 1500 Бесплатан примерак
Штампа: "Флеш", Земун e-mail: fles@eunet.yu